

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

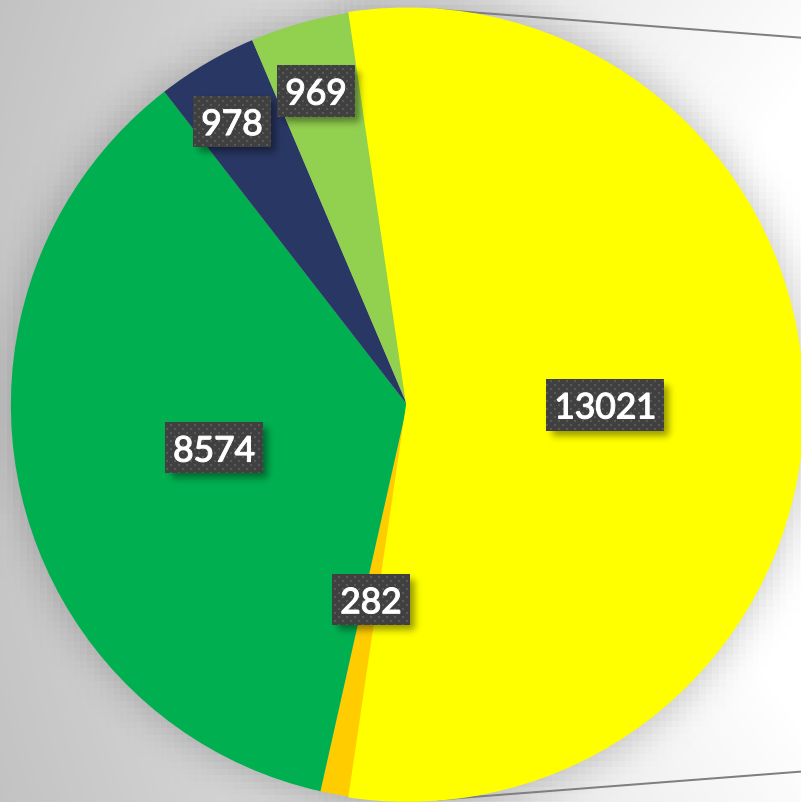
Kierunki zmian regulacji dotyczących prosumenta

Łukasz Tomaszewski

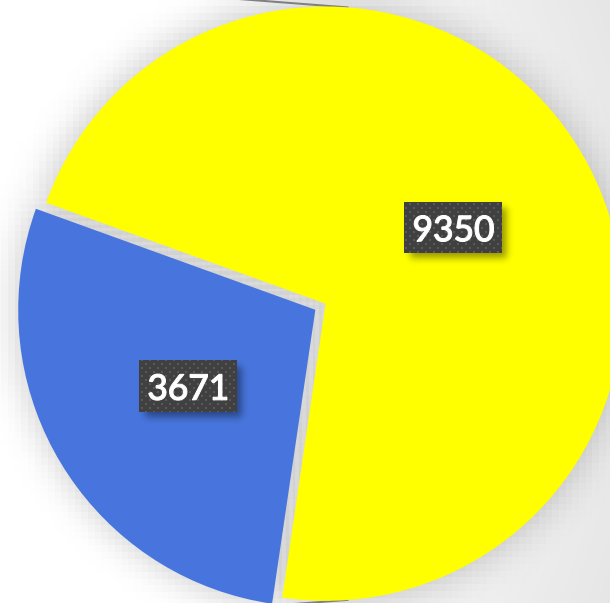
Departament Odnawialnych Źródeł Energii
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

II Konferencja
Prosument energii elektrycznej jako aktywny uczestnik systemu elektroenergetycznego
13-14 czerwca 2023 r., Warszawa

Znaczenie energetyki prosumenckiej

Moc zainstalowana w OZE
23 847 MW

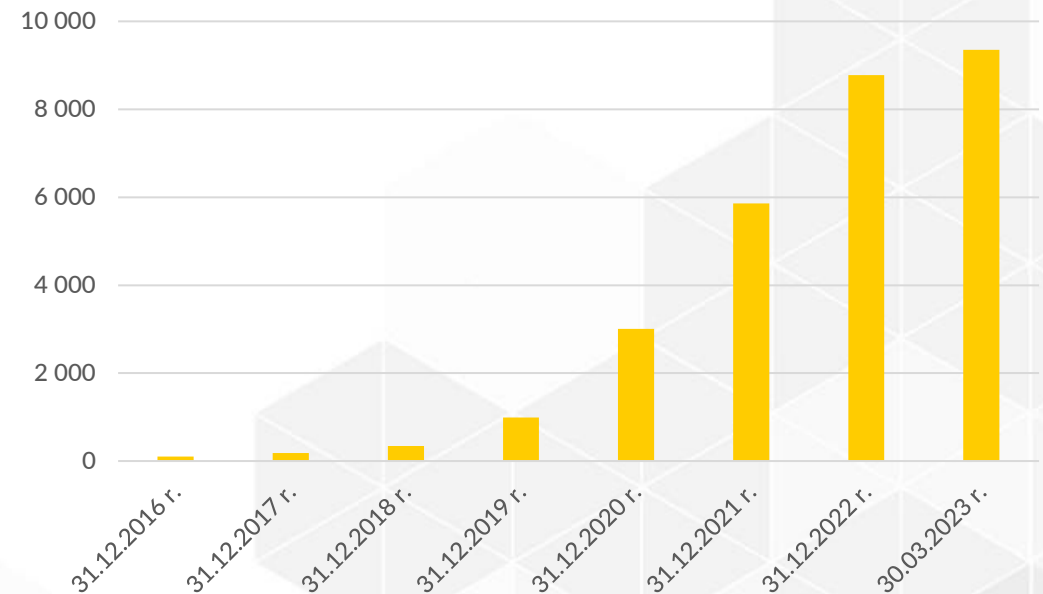

- Elektrownie biogazowe
- Elektrownie wiatrowe
- Elektrownie wodne
- Elektrownie na biomasę
- Elektrownie słoneczne
- Mikroinstalacje PV

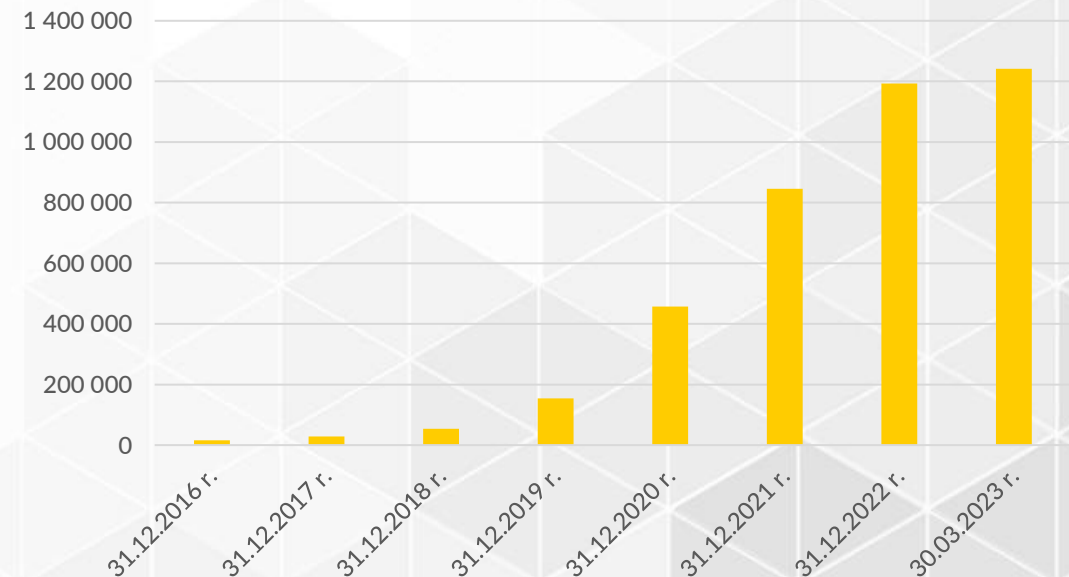
Znaczenie energetyki prosumenckiej

- ostatnie lata przyniosły dynamiczny rozwój energetyki prosumenckiej
- od 2015 r. liczba prosumentów wzrosła z 4050 do ponad 1,2 mln
- mikroinstalacje to obecnie ok. 40% mocy zainstalowanej w OZE w Polsce
- energetyka prosumecka odpowiada łącznie za ok. 15,5% wszystkich mocy zainstalowanych w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym
- prosumenci są ważnym elementem wzmocnienia bezpieczeństwa i suwerenności energetycznej Polski

[MW] Przyrost mocy mikroinstalacji w latach 2016-2023

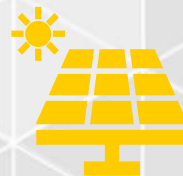

Przyrost liczby mikroinstalacji w latach 2016-2023

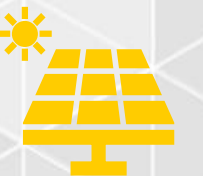
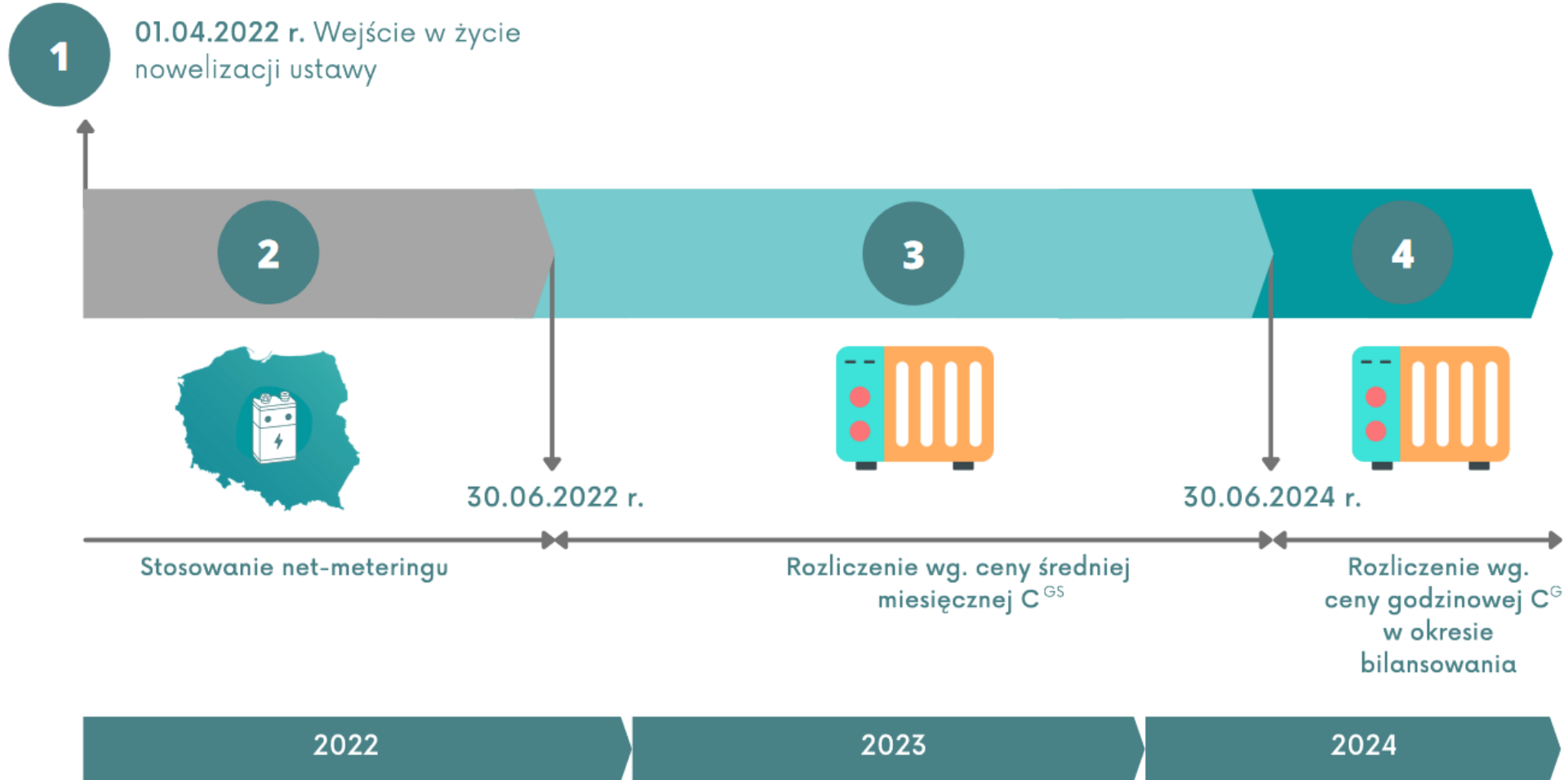

Mechanizmy i instrumenty wsparcia prosumentów

- systemy rozliczeń (net-metering, net-billing)
- programy realizowane przez NFOŚiGW (*Mój Prąd, Czyste Powietrze, Energia dla Wsi*)
- prosument wirtualny i zbiorowy
- rozwój magazynowania energii

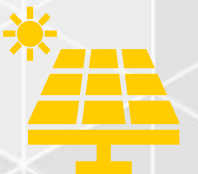
Charakterystyka prosumenckich systemów rozliczeń

Charakterystyka prosumenckich systemów rozliczeń

- **system rozliczeń net-metering** - system opustów - polega na tym, że w pierwszej kolejności wyprodukowaną energię elektryczną wykorzystujemy na potrzeby własne, natomiast nadwyżki wprowadzamy do sieci elektroenergetycznej, gdzie jest ona magazynowana. W momencie zwiększonego zapotrzebowania na energię, prosument odbiera zmagazynowaną energię z sieci z uwzględnieniem opustu zgodnie z okresem rozliczeniowym.
- **system rozliczeń net-billing** obejmuje nowych prosumentów, którzy dokonali zgłoszenia instalacji fotowoltaicznej po 1 kwietnia 2022 roku - polega na wartościowym, a nie ilościowym rozliczeniu wytwarzanej i zużywanej energii. Prosument: ponosi koszty opłaty dystrybucyjnej zmiennej; korzysta z rozliczeń w systemie net-bilingu przez 15 lat; może rozliczać wartość nadwyżki wyprodukowanej energii przez 12 miesięcy, jest zwolniony z obowiązku odprowadzania podatku dochodowego PIT, akcyzy i VAT.

System rozliczeń prosumenckich net-billing – korzyści

- wdrożenie do polskiego prawa regulacji dyrektyw UE
- dostosowanie mocy instalacji wytwórczych do bieżącego zapotrzebowania na energię elektryczną
- zwiększanie autokonsumpcji wytwarzanej energii elektrycznej oraz pobieranie jej gdy jest tańsza
- częściowe przesunięcie zapotrzebowania na energię na godziny pozaszczytowe
- zapewnienie większego bezpieczeństwa lokalnych sieci elektroenergetycznych oraz elastyczności systemu elektroenergetycznego
- wdrożenie dalszych etapów reformy rynku energii, takich jak np. taryfy dynamiczne (projekt ustawy o zmianie ustawy *Prawo energetyczne i ustawy o odnawialnych źródłach energii* (UC 74))
- rozwój kolejnych filarów sektora prosumenckiego w formie prosumenta zbiorowego, prosumenta wirtualnego oraz prosumenta lokatorskiego

Program *Mój prąd*

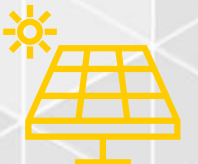
- celem programu jest zwiększenie produkcji energii elektrycznej z mikroinstalacji fotowoltaicznych oraz wsparcie osób fizycznych w obniżeniu kosztów inwestycyjnych instalacji
- program skierowany jest do prosumentów, którzy na dzień składania wniosku posiadają przyłączoną mikroinstalację fotowoltaiczną o mocy od 2 kWh do 10 kWh i rozliczają się za wyprodukowaną energię elektryczną w systemie net – billing
- wsparcie występuje w formie dotacji
- budżet edycji programu na lata 2021-2023 wynosi 100 mln zł
- dofinansowaniu podlegają mikroinstalacje fotowoltaiczne oraz dodatkowe elementy do instalacji PV czyli magazyny energii, magazyny ciepła oraz systemy zarządzania energią
- 22 kwietnia 2023 r. ruszył nabór wniosków w ramach kolejnej V edycji programu *Mój Prąd*. Beneficjenci będą mogli otrzymać bezzwrotną dotację nawet w wysokości do 58 tys. zł. Wsparciem zostanie objęty nie tylko zakup mikroinstalacji PV, ale również magazynów energii i ciepła oraz kolektorów słonecznych i pomp ciepła

Program Czyste Powietrze

- program ruszył we wrześniu 2018 r., potrwa do 2029 r.
- budżet 103,3 mld zł
- celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych
- program obejmuje inwestycje osób fizycznych w demontaż nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz zastąpienie go pompą ciepła typu powietrze – woda albo gruntową pompą ciepła lub innym źródłem ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu
- dofinansowaniu podlega: audyt energetyczny, ocieplenie ścian, stropu, podłogi, wymiana okien, drzwi, bram garażowych, wymiana starego pieca – kotła na paliwo stałe (węgiel, drewno) – na nowoczesne źródło ciepła, instalacja CO (centralne ogrzewanie) i CWU (ciepła woda użytkowa), wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła oraz mikroinstalacje fotowoltaiczne

Program *Energia dla wsi*

- celem programu jest wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gmin wiejskich i wiejsko-miejskich
- budżet 1 mld zł
- dotacja dotyczy budowy: elektrowni wodnych, instalacji wytwarzania energii z biogazu rolniczego w warunkach wysokosprawnej kogeneracji oraz magazynów energii
- pożyczka dotyczy budowy: elektrowni wodnych, instalacji wytwarzania energii z biogazu rolniczego w warunkach wysokosprawnej kogeneracji, instalacji wiatrowych oraz instalacji fotowoltaicznych
- warunkiem udzielenia wsparcia na magazyn energii jest zintegrowanie go ze źródłem energii, które będzie realizowane równolegle w ramach inwestycji
- beneficjenci to: spółdzielnie energetyczne i jej członkowie będący przedsiębiorcami, powstające spółdzielnie energetyczne, rolnicy (osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadających osobowości prawnej)

Prosument zbiorowy i wirtualny

1 kwietnia 2022 r. ustawa o odnawialnych źródłach energii wprowadziła instytucję prosumenta zbiorowego i prosumenta wirtualnego

- **prosument zbiorowy** – odbiorca końcowy, który wytwarza energię elektryczną w mikroinstalacji (do 50 kW) lub w małej instalacji (do 1 MW) wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby (również na potrzeby prowadzenia biznesu), za pośrednictwem wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku wielolokalowego, w której znajduje się punkt poboru energii elektrycznej tego odbiorcy.
- **prosument wirtualny** - odbiorca końcowy, który wytwarza energię elektryczną w instalacji odnawialnego źródła energii przyłączonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej w innym miejscu niż miejsce dostarczania energii elektrycznej do tego odbiorcy, która jednocześnie nie jest przyłączona do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej za pośrednictwem wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku wielolokalowego

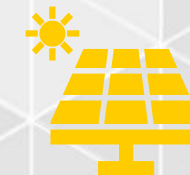
Mieszkaniec gminy jako prosument wirtualny

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw ustanowiła narzędzie ułatwiające zaangażowanie mieszkańców gmin w rozwój energetyki wiatrowej.

- na inwestora planującego inwestycję budowy elektrowni wiatrowej na terenie danej gminy został nałożony obowiązek wydzielenia co najmniej 10% mocy zainstalowanej projektowanego przedsięwzięcia i umożliwienia zainteresowanym mieszkańcom nabycia udziału w wytwarzanej energii
- każdy mieszkaniec będący odbiorcą końcowym w gospodarstwie domowym, w obrębie gminy, na terenie której planowana jest budowa elektrowni wiatrowej, może na zasadzie dobrowolności przystąpić do zawarcia umowy z inwestorem. Oznacza to, iż osoby przystępujące do umowy, uzyskują status prosumenta wirtualnego
- mieszkaniec gminy może zgłosić chęć objęcia udziału w mocy zainstalowanej elektrowni wiatrowej nie większego niż 2 kW na każdy własny punkt poboru energii

Korzyści dla mieszkańców:

- możliwość skorzystania z systemu rozliczeń net-billing dla osób, które nie mogą skorzystać z klasycznych rozwiązań prosumenckich
- niższe koszty inwestycyjne w odnawialne źródła energii

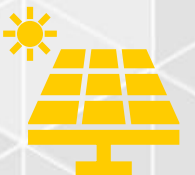

Prosument lokatorski

Rządowy projekt *ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC99)* – druk sejmowy numer 3279 - wprowadza instytucję prosumenta lokatorskiego

- rozwiązanie dedykowane dla prosumentów indywidualnych, wytwarzających energię na potrzeby części wspólnej budynku wielolokalowego (np. wspólnoty, spółdzielnie)
- polega na wprowadzeniu możliwości transferu środków zgromadzonych na depozycie prosumenckim na wskazany rachunek bankowy na koniec okresu rozliczeniowego
- zaoszczędzone środki mogą być wykorzystane na zakup energii lub obniżenie opłat związanych z lokalami mieszkalnymi w budynkach wielolokalowych zarządzanych przez prosumenta

Wsparcie dla magazynowania energii

- w ramach programu *Mój Prąd* możliwe jest uzyskanie dofinansowanie do zakupu magazynu energii – maksymalnie do 16 tys. zł
- w ustawie z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. z 2022 r. poz. 2687) wprowadzono ułatwienia dla rozwoju domowych magazynów energii (zmiany w *Prawie energetycznym*)
- w przypadku przyłączenia do sieci dystrybucyjnej mikroinstalacji z magazynem energii elektrycznej, do mocy zainstalowanej nie wlicza się mocy zainstalowanej magazynu energii elektrycznej, gdy:
 - moc zainstalowana magazynu energii elektrycznej jest nie większa, niż moc zainstalowana elektryczna mikroinstalacji
 - łączna moc możliwa do wprowadzenia do sieci dystrybucyjnej przez mikroinstalację z magazynem energii elektrycznej jest nie większa, niż moc zainstalowana elektryczna tej mikroinstalacji
- w efekcie, przyłączenie w przypadku mikroinstalacji obejmującej magazyn energii o mocy zainstalowanej nie większej niż w wydanych warunkach przyłączenia, odbywać się będzie na podstawie zgłoszenia przyłączenia mikroinstalacji.
- zaproponowane zmiany doprowadzą do ograniczenia zidentyfikowanych barier w zakresie przyłączania magazynów energii elektrycznej dla odbiorców końcowych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej

Podsumowanie

- rola i znaczenie energetyki prosumenckiej będzie rosła
- rozwój instalacji prosumenckich powinien uwzględniać uwarunkowania rynkowe oraz stabilność i bezpieczeństwo pracy systemu elektroenergetycznego
- konieczne jest zwiększenie wykorzystania sposobów fizycznego magazynowania energii
- niezbędne są dalsze inwestycje w budowę i modernizację sieci elektroenergetycznej

Kontakt:

Łukasz Tomaszewski

Departament Odnawialnych Źródeł Energii

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Tel.: 539 098 273, 22 369 10 35

E-mail: lukasz.tomaszewski@klimat.gov.pl

